

www.welcomeworkproject.eu

Przewodnik dla sektora budowlanego: Polska

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. The views and opinions expressed are solely those of the author(s) and do not necessarily reflect the views and opinions of the European Union or the Foundation for the Development of the Education System. Neither the European Union nor the granting entity can be held responsible for them.

Spis treści

- 01** Wprowadzenie
- 02** O nas
- 03** Projekt
- 04** Galeria
- 05** Nasz zespół
- 06** Pytania i odpowiedzi
- 07** Wnioski

Co-funded by
the European Union

Finansowane przez Unię Europejską. Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami i opiniami autora (autorów) i nie muszą odzwierciedlać poglądów i opinii Unii Europejskiej lub Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Ani Unia Europejska, ani podmiot przyznający dotację nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Wprowadzenie

Sektor budowlany w Polsce jest jednym z podstawowych filarów gospodarki kraju, zatrudniającym ponad milion osób i znacząco przyczyniającym się do wzrostu gospodarczego. Obsługuje on szeroki zakres działań, w tym budowę infrastruktury publicznej, takiej jak drogi, linie kolejowe, mosty, szpitale i szkoły, a także budowę mieszkań, budynków komercyjnych i projekty renowacyjne w miastach i na obszarach wiejskich. Działania te nie tylko napędzają rozwój gospodarczy, ale także kształtują codzienne życie społeczności w całym kraju.

Sektor ten oferuje szeroki wachlarz możliwości zatrudnienia, od pracy fizycznej i podstawowej pomocy na budowie po wysoce wyspecjalizowane zawody techniczne. Ta różnorodność sprawia, że budownictwo jest jedną z najbardziej dostępnych branż dla osób wchodzących na polski rynek pracy. Szczególnie dla uchodźców sektor ten stanowi realistyczną i osiągalną drogę do zatrudnienia. Wiele stanowisk nie wymaga na początku formalnych kwalifikacji, a pracodawcy są często przyzwyczajeni do pracy z międzynarodowymi zespołami, zwłaszcza że sektor ten w coraz większym stopniu polega na pracownikach zagranicznych, aby zaradzić trwającym niedoborom siły roboczej.

Z czasem pracownicy mogą zdobywać doświadczenie, poszerzać swoje umiejętności i przechodzić na bardziej wyspecjalizowane stanowiska. Polska posiada dobrze ugruntowany system kształcenia zawodowego i kwalifikacji, co oznacza, że osoby fizyczne mogą uzyskać uznane certyfikaty, licencje i uprawnienia zawodowe. Kwalifikacje te otwierają drzwi do wyższych wynagrodzeń, większego bezpieczeństwa zatrudnienia i długoterminowego rozwoju kariery.

Niniejszy przewodnik ma na celu wsparcie uchodźców, doradców zawodowych, nauczycieli kształcenia i szkolenia zawodowego, pracodawców oraz organizacji zaangażowanych w integrację na rynku pracy. Wyjaśnia on, jak funkcjonuje sektor budowlany w Polsce, jakie umiejętności są potrzebne, jak rozpocząć pracę w różnych zawodach i jakie ścieżki szkoleniowe są dostępne. Zawiera również szczegółowe wskazówki, jasne opisy stanowisk pracy oraz sprawdzone linki do przydatnych usług. Celem przewodnika jest zapewnienie nowoprzybyłym i osobom ich wspierającym wiedzy niezbędnej do pewnego, bezpiecznego i skutecznego poruszania się po tym sektorze.

01

Zrozumieć polski sektor budowlany

Zrozumienie polskiego sektora budowlanego

Polski sektor budowlany to duża i zróżnicowana branża, która odgrywa istotną rolę we wspieraniu wzrostu gospodarczego i modernizacji kraju. Obejmuje szeroki zakres działalności, zatrudnia osoby o różnych poziomach umiejętności i jest ściśle powiązany z innymi gałęziami gospodarki, takimi jak produkcja, transport, energetyka i nieruchomości. Dla uchodźców jest to jedna z najbardziej dostępnych branż, ponieważ wielu pracodawców jest otwartych na zatrudnianie nowych pracowników i oferuje im możliwość zdobycia umiejętności w miarę upływu czasu.

1.1 Dlaczego sektor budowlany jest ważny w Polsce

Budownictwo ma kluczowe znaczenie dla długoterminowych planów rozwoju Polski. W ostatnich latach kraj ten zainwestował znaczne środki w:

- **Projekty infrastrukturalne**, takie jak nowe autostrady, modernizacja linii kolejowych, mosty, tunele i węzły komunikacyjne
- **Rozwój miast**, w tym centra handlowe, szpitale, szkoły i budynki publiczne
- **Budownictwo mieszkaniowe i osiedla mieszkaniowe**, aby sprostać wzrostowi liczby ludności i nowoczesnym standardom życia
- **Modernizację sieci użyteczności publicznej**, takich jak sieci wodociągowe, systemy grzewcze i sieci elektryczne
- **poprawę efektywności energetycznej**, w tym izolację termiczną i renowację starszych budynków

Te bieżące inwestycje powodują stałe zapotrzebowanie na pracowników różnych zawodów i o różnych poziomach umiejętności.

Zrozumienie polskiego sektora budowlanego

1.2 Struktura siły roboczej w budownictwie

Siła robocza w sektorze budowlanym w Polsce jest zróżnicowana i składa się z osób o różnym poziomie doświadczenia, zakresie obowiązków i wykształceniu. Zrozumienie struktury siły roboczej pomaga uchodźcom, pracodawcom i organizacjom wspierającym w identyfikacji odpowiednich punktów wejścia i realistycznych ścieżek kariery.

Polska siła robocza w budownictwie obejmuje:

◆ 1. Pracownicy wykwalifikowani

Specjaliści, tacy jak elektrycy, hydraulicy, murarze, glazurnicy, dekarze i operatorzy maszyn. Stanowiska te zazwyczaj wymagają szkolenia zawodowego, egzaminów lub certyfikacji.

◆ 2. Pracownicy średnio wykwalifikowani

Pracownicy z pewnym doświadczeniem, którzy mogą wspierać zadania techniczne, na przykład jako pomocnicy elektryków lub hydraulików, lub którzy obsługują określone narzędzia pod nadzorem.

◆ 3. Pracownicy ogólni

Pracownicy wykonujący zadania fizyczne, takie jak sprzątanie placów budowy, przenoszenie materiałów, przygotowywanie miejsc pracy i pomoc różnym zespołom. Ten poziom jest często punktem wyjścia dla uchodźców.

◆ 4. Stanowiska techniczne i kierownicze

Technicy budowlani, brygadziści, kontrolerzy jakości, specjaliści ds. bezpieczeństwa i higieny pracy oraz koordynatorzy projektów. Stanowiska te zazwyczaj wymagają znajomości języka polskiego i formalnych kwalifikacji.

Zrozumienie polskiego sektora budowlanego

1.3 Rola pracowników zagranicznych i uchodźców

W ciągu ostatniej dekady pracownicy zagraniczni stali się niezbędni dla funkcjonowania polskiego sektora budowlanego. Wielu pracodawców polega na międzynarodowych zespołach ze względu na:

- Trwających niedoborów siły roboczej
- Starzejącej się siły roboczej w zawodach wymagających wysokich kwalifikacji
- Spadku zainteresowania młodszych Polaków zawodami wymagającymi pracy fizycznej
- Wzrost popytu na usługi budowlane, zwłaszcza w zakresie infrastruktury i budownictwa mieszkaniowego

Uchodźcy i migranci z Ukrainy, Białorusi, Gruzji, Mołdawii i krajów azjatyckich stanowią obecnie znaczną część siły roboczej. Stworzyło to miejsca pracy, w których komunikacja wielojęzyczna jest powszechna, a pracodawcy są bardziej zaznajomieni z zespołami międzykulturowymi.

W przypadku uchodźców budownictwo oferuje:

- **Natychmiastowe możliwości zatrudnienia**
- **Elastyczne wymagania dotyczące zatrudnienia**
- **Jasną ścieżkę do uzyskania uznanych kwalifikacji**
- **Wysoki popyt na umiejętności praktyczne**
- **Możliwość budowania długoterminowej kariery**

Możesz marzyć, tworzyć,
projektować i budować
najwspanialsze miejsce
na świecie. Ale aby
marzenie stało się
rzeczywistością,
potrzebni są ludzie.

Walt Disney

Zrozumienie polskiego sektora budowlanego

1.4 Główne rodzaje działalności budowlanej w Polsce

Sektor ten składa się z kilku podobszarów, z których każdy oferuje różne rodzaje prac.

1. Budownictwo mieszkaniowe

Budowa nowych mieszkań, domów, małych osiedli oraz renowacja starszych budynków. Zadania obejmują murowanie, malowanie, tynkowanie, dekarstwo, układanie płytek, izolację, układanie podłóg i stolarstwo.

2. Budownictwo komercyjne

Prace przy biurach, hotelach, centrach handlowych, magazynach i budynkach przemysłowych. Place budowy są często większe i mogą wymagać bardziej zaawansowanej koordynacji i certyfikacji.

3. Inżynieria lądowa i infrastruktura

Duże projekty, takie jak drogi, linie kolejowe, mosty, tunele, lotniska i systemy wodociągowe. Miejsca te wymagają specjalistycznych umiejętności, takich jak obsługa maszyn, prace betonowe, mocowanie stali i instalacje techniczne.

4. Instalacje i wykończenia

Instalacje elektryczne, hydrauliczne, systemy grzewcze, wentylacyjne, klimatyzacyjne, wykończenie wnętrz i izolacja. Zawody te cieszą się stałym popytem.

5. Architektura krajobrazu i prace zewnętrzne

Miejskie tereny zielone, tworzenie parków, układanie nawierzchni zewnętrznych, ogrodzenia i budowa ogrodów. Te zawody są odpowiednie dla pracowników, którzy preferują pracę fizyczną na świeżym powietrzu.

Zrozumienie polskiego sektora budowlanego

1.5 Korzyści i wyzwania związane z pracą w budownictwie

Korzyści

- Duże zapotrzebowanie na pracowników, w tym na stanowiska dla początkujących
- Możliwości szybkiego uczenia się poprzez praktyczną pracę
- Ścieżki kariery prowadzące do lepiej płatnych stanowisk technicznych
- Uznane kwalifikacje dostępne dla osób, które chcą się rozwijać
- Pracodawcy przyzwyczajeni do międzynarodowych i wielojęzycznych zespołów
- Różnorodność środowisk pracy (w pomieszczeniach, na zewnątrz, małe zespoły, duże projekty)

Wyzwania

- Praca może być fizycznie wymagająca
- Niektóre miejsca pracy wymagają zrozumienia podstawowych polskich instrukcji bezpieczeństwa
- Warunki pogodowe mają wpływ na pracę na zewnątrz
- W przypadku niektórych specjalistycznych stanowisk mogą być wymagane certyfikaty
- W niektórych okresach długie godziny pracy
- Zrozumienie tych korzyści i wyzwań pomaga uchodźcom i organizacjom wspierającym przygotować pracowników do realistycznych oczekiwań.

Zrozumienie polskiego sektora budowlanego

1.6 Budownictwo jako fundament długoterminowej stabilności

Budownictwo to coś więcej niż tymczasowe zatrudnienie. Może być drogą do:

- **Stabilnym dochodem**
- **uznanych w Polsce kwalifikacji**
- **Specjalizacji technicznej**
- **Stanowisk kierowniczych lub przywódczych**
- **Samozatrudnienia** (np. rozpoczęcie małej działalności remontowej lub handlowej)

Wielu uchodźców z powodzeniem rozwija długoterminową karierę w budownictwie, ponieważ awans opiera się na praktycznych umiejętnościach i doświadczeniu, a nie wyłącznie na formalnym wykształceniu.

1.7 Dla kogo ta branża jest odpowiednia

Budownictwo może być dobrym wyborem dla osób, które:

- Preferują praktyczną, ręczną pracę
- Potrafią pracować w zespołach
- Nie mają oporów przed pracą na świeżym powietrzu lub pracą fizyczną
- Chcą mieć jasne możliwości awansu
- Są otwarte na naukę umiejętności technicznych
- Potrafią zarządzać elastycznymi godzinami pracy
- Są zmotywowani do uzyskania certyfikatów

Może być mniej odpowiednie dla osób z poważnymi ograniczeniami ruchowymi, ograniczeniami zdrowotnymi lub silną preferencją dla pracy administracyjnej lub biurowej.

02

Wejście na polski rynek pracy w budownictwie

Wejście na polski rynek pracy w budownictwie

Wejście na polski rynek budowlany jest realistyczną i osiągalną ścieżką dla wielu uchodźców. Branża ta oferuje możliwości na różnych poziomach umiejętności, a pracodawcy są często otwarci na zatrudnianie osób, które dopiero co przybyły do kraju. W tej sekcji przedstawiono jasne, szczegółowe informacje na temat wymogów prawnych, przygotowań, typowych stanowisk pracy oraz tego, czego nowicjusze powinni się spodziewać, rozpoczynając pracę w tej branży.

2.1 Prawo do pracy

Uchodźcy i osoby objęte ochroną czasową mają prawo do pracy w Polsce bez konieczności uzyskania oddzielnego pozwolenia na pracę. Dzięki temu proces wejścia na rynek pracy jest prostszy.

Najważniejsze informacje

- **Nie** musisz ubiegać się o pozwolenie na pracę.
- Pracodawca musi powiadomić lokalny urząd pracy (*Powiatowy Urząd Pracy, PUP*) o zatrudnieniu.
- Musisz posiadać ważny dokument potwierdzający legalny pobyt w Polsce (np. certyfikat o udzieleniu ochrony czasowej, PESEL UKR lub zezwolenie na pobyt).

Co to oznacza dla uchodźców

- Możesz rozpocząć pracę, gdy tylko pracodawca będzie gotowy Cię zatrudnić.
- Możesz ubiegać się o każdą pracę, w tym o stanowiska wymagające kwalifikacji, pod warunkiem że spełniasz wymagania kwalifikacyjne lub bezpieczeństwa.

Wejście na polski rynek pracy w budownictwie

2.2 Pierwsze kroki przed rozpoczęciem pracy

Przed podjęciem jakiejkolwiek pracy w budownictwie w Polsce wszyscy pracownicy muszą wykonać kilka obowiązkowych czynności związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy. Zasady te dotyczą w równym stopniu obywateli polskich i uchodźców.

◆ 1. Badanie lekarskie

- Lekarz musi ocenić, czy jesteś zdolny do wykonywania swojej pracy. Badanie obejmuje:
- Ogólną sprawność fizyczną
- Zdolność do pracy na wysokości (jeśli jest to wymagane)
- Wzrok i słuch
- Wszelkie schorzenia, które mogą mieć wpływ na bezpieczeństwo

Otrzymasz certyfikat potwierdzający Twoją zdolność do pracy.

◆ 2. Szkolenie BHP

BHP to skrót od Bezpieczeństwo i Higiena Pracy.

Szkolenie to obejmuje:

- Jak bezpiecznie korzystać z narzędzi i sprzętu
- Jak zapobiegać wypadkom
- procedur awaryjnych
- Prawidłowego używania środków ochrony indywidualnej (ŚOI)
- Podstawowe zagrożenia w miejscu pracy

Wszyscy pracownicy budowlani muszą ukończyć to szkolenie przed wejściem na plac budowy.

◆ 3. Wprowadzenie do miejsca pracy

Każda budowa wiąże się z innymi zagrożeniami. Twój pracodawca wyjaśni:

- Układ placu budowy
- Struktura zespołu
- Codzienne procedury
- Zasady bezpieczeństwa obowiązujące na danym placu budowy
- Z kim należy się kontaktować w nagłych wypadkach

Dzięki temu nowi pracownicy rozumieją, jak pracować bezpiecznie i pewnie.

Wejście na polski rynek pracy w budownictwie

2.3 Punkty wejścia dla uchodźców

Wielu nowoprzybyłych zaczyna od stanowisk, które wymagają sprawności fizycznej i podstawowego szkolenia, a nie formalnych kwalifikacji.

Stanowiska dla początkujących (dostępne dla nowicjuszy)

Stanowiska te są odpowiednie dla osób, które nadal uczą się języka polskiego lub nie posiadają polskich certyfikatów.

- Ogólne prace budowlane
- Pomocnik przy rozbiórkach
- Pomocnik przy remontach
- Transport i załadunek materiałów
- Sprzątanie i przygotowywanie placów budowy
- Pomocnik wykwalifikowanych pracowników (elektryków, hydraulików, murarzy)
- Architektura krajobrazu i konserwacja terenów zewnętrznych

Te role pozwalają uchodźcom zdobyć:

- Praktyczną wiedzę
- Zrozumienie polskiej kultury pracy
- Doświadczenie w pracy z narzędziami i materiałami
- Szansę na awans na stanowiska wymagające wysokich kwalifikacji

Wejście na polski rynek pracy w budownictwie

2.4 Stanowiska wymagające kwalifikacji dla pracowników z doświadczeniem

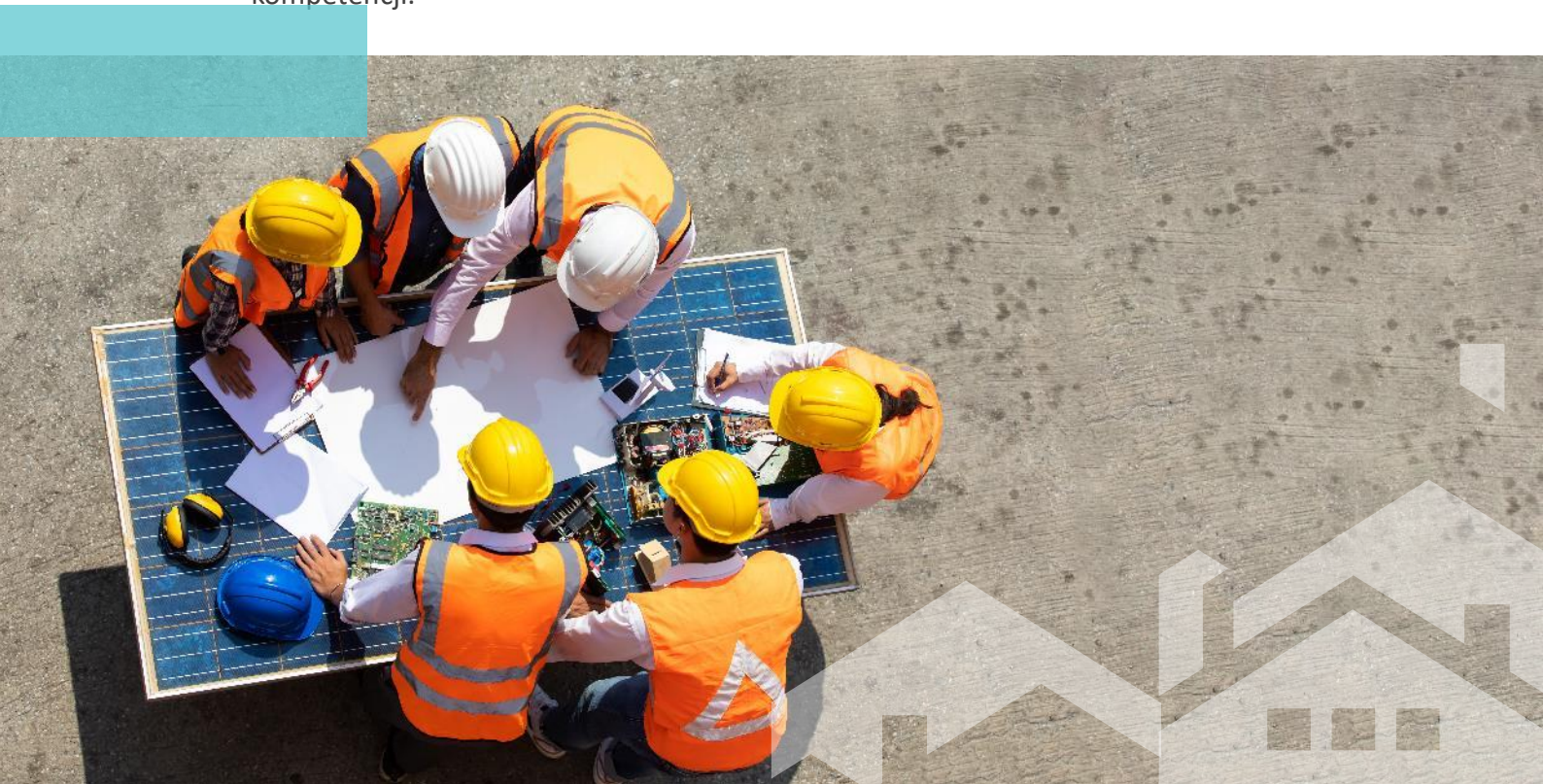
Uchodźcy z wcześniejszym doświadczeniem w budownictwie często mogą szybciej znaleźć pracę na stanowiskach wymagających kwalifikacji.

Zawody wymagające kwalifikacji

- Murarz / kamieniarz
- Malarz i dekorator
- Hydraulik / instalator sanitarny
- Elektryk
- Stolarz / cieśla
- Glazurnik
- Betoniarz
- Monter konstrukcji stalowych
- Izolator
- Operator maszyn (np. koparka, ładowarka, wózek widłowy)

Pracodawcy mogą wymagać:

- Potwierdzenia dotychczasowego doświadczenia
- Wykazanie umiejętności praktycznych
- Umiejętności zrozumienia instrukcji bezpieczeństwa
- Certyfikatu uprawniającego do obsługi sprzętu technicznego
- Dni próbne lub testy umiejętności są powszechnie stosowanymi sposobami wykazania kompetencji.

Wejście na polski rynek pracy w budownictwie

2.5 Stanowiska wymagające certyfikacji lub licencji

Niektóre zawody wymagają oficjalnego upoważnienia ze względów bezpieczeństwa.

⚡ Prace elektryczne

Wymagają certyfikatu SEP (do 1 kV dla większości stanowisk dla początkujących).

🚚 Obsługa maszyn

Wymaga licencji wydanej przez Urząd Dozoru Technicznego (UDT).

👷 Praca na wysokości

Wymaga zaświadczenia lekarskiego zezwalającego na pracę na wysokości powyżej 3 metrów.

🔥 Instalacja ogrzewania i kotłów

Może wymagać specjalistycznego szkolenia i egzaminu.

Uchodźcy, którzy nie posiadają jeszcze tych kwalifikacji, mogą później podjąć naukę, aby uzyskać lepiej płatną pracę.

2.6 Kwestie językowe

Chociaż stanowiska na poziomie podstawowym mogą wymagać jedynie podstawowej znajomości języka polskiego, doskonalenie umiejętności językowych pomaga w:

- Rozumieniu instrukcji
- zapewnieniu bezpieczeństwa w miejscu pracy
- budowaniu zaufania pracodawców
- awansowaniu na stanowiska wymagające umiejętności lub stanowiska kierownicze

Zachęca się uchodźców do jak najwcześniejszego opanowania podstawowego słownictwa związanego z miejscem pracy.

Typowe słowa używane na budowie to:

- *młotek*
- *rusztowanie*
- *kask*
- *uwaga!*
- *przenieś* (przenieś to)

Organizacje wsparcia często oferują bezpłatne lub niedrogie kursy języka polskiego.

Wejście na polski rynek pracy w budownictwie

2.7 Czego pracodawcy oczekują od nowych pracowników

Pracodawcy w sektorze budowlanym zazwyczaj oczekują:

- Punktualności i rzetelności
- Umiejętności wykonywania poleceń
- Przestrzegania zasad bezpieczeństwa
- Umiejętności pracy w zespole i komunikacji
- Chęć do nauki
- Pozytywne nastawienie

Doświadczenie jest pomocne, ale nie zawsze konieczne na poziomie podstawowym. Pracownik, który wykazuje zaangażowanie i szybko się uczy, często zyskuje możliwości rozwoju.

2.8 Czego mogą oczekiwać uchodźcy na początku

Rozpoczęcie pracy na budowie w nowym kraju może być trudne. Uchodźcy często doświadczają:

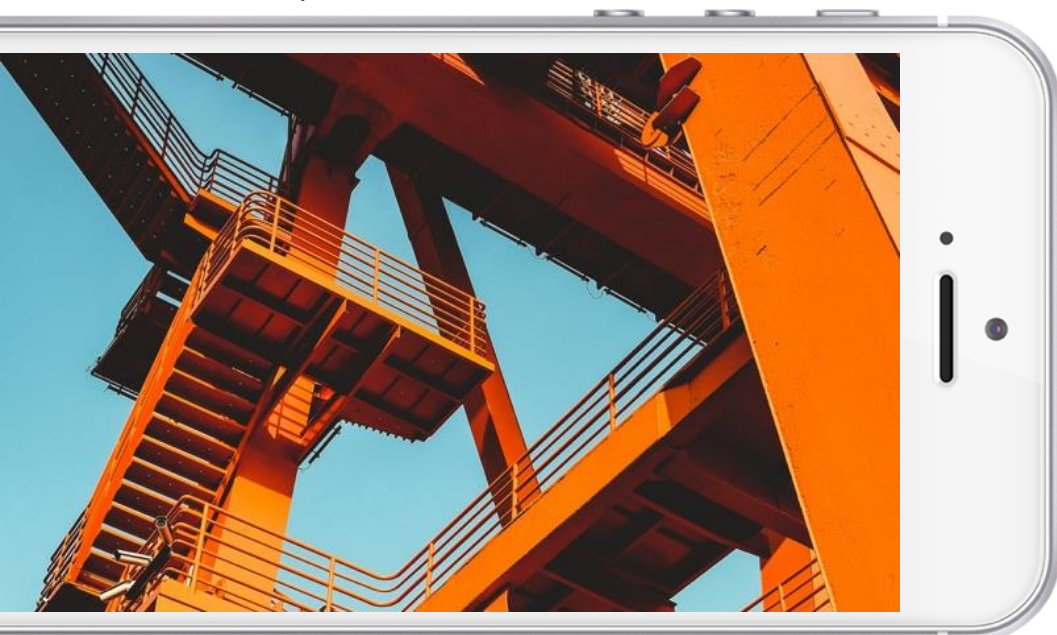
Pozytywne aspekty

- Natychmiastowe możliwości zatrudnienia
- Wspierające zespoły z innymi pracownikami zagranicznymi
- Możliwości awansu do zawodów wymagających kwalifikacji
- Naukę poprzez praktyczne zadania

Typowe wyzwania

- Szybkie tempo pracy
- Zimne lub gorące warunki pogodowe
- Bariery komunikacyjne
- Zrozumienie polskiej dokumentacji i umów

W początkowej fazie niezbędne jest wsparcie ze strony trenerów pracy, pracodawców i nauczycieli.

03

Najważniejsze branże budowlane w Polsce

Najważniejsze zawody budowlane w Polsce

Polski sektor budowlany obejmuje wiele różnych zawodów, ale kilka z nich wyróżnia się jako szczególnie ważne dla uchodźców wchodzących na rynek pracy. Zawody te oferują dobre perspektywy zatrudnienia, jasne ścieżki szkoleniowe i możliwości długoterminowego rozwoju kariery. Poniżej przedstawiono cztery podstawowe zawody, które łączą wysokie zapotrzebowanie z łatwo dostępnymi ścieżkami wejścia na rynek pracy.

3.1 Murarz

Murarstwo jest jednym z najbardziej tradycyjnych i niezbędnych zawodów w budownictwie. Murarze budują elementy konstrukcyjne domów, budynków komercyjnych i różnych projektów infrastrukturalnych.

Na czym polega ta praca

- Budowa ścian, przegród i fasad przy użyciu cegieł, bloków betonowych lub kamienia
- Wykonywanie fundamentów i przygotowywanie powierzchni
- Mieszanie zaprawy i obsługa podstawowych maszyn
- Czytanie prostych rysunków budowlanych
- Praca z rusztowaniami i narzędziami, takimi jak kielnie, poziomice i przecinakami

Wymagane umiejętności i cechy

- Siła fizyczna i wytrzymałość
- Dobra koordynacja wzrokowo-ruchowa
- Umiejętność dokładnego wykonywania poleceń
- Znajomość zasad bezpieczeństwa, zwłaszcza podczas pracy na wysokości
- Cierpliwość i dbałość o szczegóły

Jak rozpocząć pracę w tym zawodzie

Wielu uchodźców zaczyna jako asystenci i uczy się w trakcie pracy. Opcje szkoleniowe obejmują:

- Praktyczne szkolenia organizowane przez pracodawców
- Szkoła zawodowa (*Branżowa Szkoła I Stopnia*)
- Krótkie kursy murarskie w ośrodkach szkoleniowych
- Egzaminy rzemieślnicze potwierdzające kompetencje (świadectwo czeladnicze)

Perspektywy

Wykwalifikowani murarze są zawsze poszukiwani. Z czasem pracownicy mogą awansować na bardziej wyspecjalizowane stanowiska, nadzór budowy lub samozatrudnienie.

Kluczowe zawody budowlane w Polsce

3.2 🎨 Malarz i dekorator

Malarstwo i dekoratorstwo to wszechstronny zawód obejmujący zarówno prace wykończeniowe wewnątrz, jak i na zewnątrz budynków. Jest to popularna ścieżka kariery dla uchodźców, ponieważ nie zawsze wymaga zaawansowanych kwalifikacji, aby rozpocząć pracę.

Na czym polega ta praca

- Przygotowanie powierzchni (czyszczenie, szlifowanie, szpachlowanie, gruntowanie)
- Nakładanie farb, lakierów i powłok ochronnych
- Tapetowanie i wykończenia dekoracyjne
- Korzystanie z narzędzi ręcznych, wałków, pędzli i rozpylaczy
- Bezpieczna praca na drabinach i podstawowych rusztowaniach

Wymagane umiejętności i cechy

- Duża dbałość o szczegóły
- Cierpliwość i pewna ręka
- Dobra orientacja w kolorach
- Umiejętność przestrzegania instrukcji bezpieczeństwa
- Rzetelność i czystość w miejscu pracy

Jak rozpocząć pracę w tym zawodzie

Uchodźcy mogą rozpocząć pracę jako pomocnicy, stopniowo przejmując coraz większą odpowiedzialność. Drogi wejścia do zawodu obejmują:

- Nauka na miejscu pod okiem doświadczonych malarzy
- Kursy z zakresu prac wykończeniowych
- Uznanie umiejętności praktycznych poprzez próby
- Zaświadczenie lekarskie uprawniające do pracy na wysokości

Perspektywy

Malarze mogą awansować do specjalistycznych prac dekoracyjnych, obsługi sprzętu (np. systemów natryskowych) lub świadczenia niewielkich niezależnych usług remontowych.

Najważniejsze zawody budowlane w Polsce

3.3 🛠️ Hydraulik / instalator sanitarny

Hydraulicy są niezbędni we wszystkich sektorach budownictwa, a popyt na tę profesję stale rośnie ze względu na ciągłą modernizację systemów grzewczych, wodociągowych i sanitarnych.

Na czym polega ta praca

Instalowanie systemów zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków

Montaż grzejników, kotłów, umywalk, toalet i pryszniców

Konserwacja i naprawa wycieków lub zatorów

Czytanie schematów instalacji i planów technicznych

Zapewnianie zgodności instalacji z normami bezpieczeństwa i higieny

Wymagane umiejętności i cechy

- Praktyczne rozwiązywanie problemów
- Zręczność manualna
- Umiejętność pracy w ograniczonych przestrzeniach
- Koncentracja na bezpieczeństwie i dokładności
- Myślenie techniczne

Jak rozpocząć pracę w tym zawodzie

Niektórzy uchodźcy zaczynają jako asystenci, ucząc się podczas realizacji rzeczywistych projektów. Kroki prowadzące do uzyskania kwalifikacji obejmują:

- Praktyczne szkolenie u pracodawców
- Szkolenie zawodowe w zakresie instalacji sanitarnych
- Kwalifikacje i egzaminy związane z hydrauliką
- Certyfikaty czeladnicze lub mistrzowskie

Perspektywy

Hydraulicy często przechodzą do instalacji systemów grzewczych, zaawansowanej konserwacji lub specjalizacji opartych na certyfikatach. Doświadczeni hydraulicy mogą dobrze zarabiać i rozpocząć działalność na własny rachunek.

Najważniejsze zawody budowlane w Polsce

3.4 ⚡ Elektryk

Instalacje elektryczne to jedna z najbardziej regulowanych i szanowanych profesji w branży. Choć wymaga certyfikatu, uchodźcy z doświadczeniem mogą szybko robić postępy.

Na czym polega ta praca

- Instalowanie okablowania, gniazdek, systemów oświetleniowych i paneli sterowania
- Testowanie i naprawianie usterek elektrycznych
- Przestrzeganie planów technicznych i procedur bezpieczeństwa
- Konserwacja instalacji elektrycznych w budynkach
- Korzystanie z narzędzi, takich jak testery, wiertarki, przecinarki i sprzęt izolacyjny

Wymagane umiejętności i cechy

- Logiczne myślenie i rozwiązywanie problemów
- Dobra znajomość matematyki
- Duża dbałość o bezpieczeństwo i precyzję
- Umiejętność identyfikacji rodzajów okablowania i sprzętu
- Stabilna, staranna praca

Jak rozpocząć pracę w tym zawodzie

Aby pracować samodzielnie, elektrycy muszą uzyskać certyfikat SEP (do 1 kV dla większości stanowisk). Drogi do osiągnięcia tego celu obejmują:

- Stanowiska asystentów wspierających certyfikowanych elektryków
- Szkolenie zawodowe w zakresie instalacji elektrycznych
- Kursy SEP zakończone egzaminami
- Zdobywanie doświadczenia poprzez praktyczną pracę pod nadzorem

Perspektywy

Elektrycy z certyfikatem są bardzo poszukiwani we wszystkich regionach. Możliwości rozwoju zawodowego obejmują specjalizację w automatyce, systemach energii odnawialnej lub nadzorze elektrycznym.

04

Uznawanie wcześniejszego wykształcenia i umiejętności

4. Uznawanie wcześniejszego wykształcenia i umiejętności

Wielu uchodźców przybywa do Polski z cennym doświadczeniem w budownictwie, nawet jeśli nie posiadają certyfikatów lub dokumentów potwierdzających te umiejętności. Polska oferuje kilka sposobów, aby wykazać swoje umiejętności, uzyskać formalne uznanie i uzyskać dostęp do lepszych możliwości zatrudnienia. W tej sekcji wyjaśniono cztery główne ścieżki dostępne dla uchodźców, którzy chcą potwierdzić swoją dotychczasową wiedzę i postępy w tym sektorze.

4.1 Ocena umiejętności praktycznych przez pracodawców

Wiele firm budowlanych w Polsce stosuje praktyczne oceny, aby poznać umiejętności pracownika. Jest to szczególnie pomocne dla uchodźców, którzy nie posiadają dokumentów z krajów pochodzenia.

Zazwyczaj obejmuje to

- Krótki dzień próbny na placu budowy
- Wykazanie się podstawowymi umiejętnościami (np. układanie cegieł, malowanie ścian, podłączanie rur)
- Bezpieczne korzystanie z narzędzi i sprzętu
- Umiejętność wykonywania poleceń
- Znajomość zasad bezpieczeństwa

Dlaczego ta ścieżka pomaga uchodźcom

- Nie są wymagane żadne dokumenty
- Umiejętności są oceniane sprawiedliwie na podstawie wyników
- Możesz szybko wejść na rynek pracy
- Pracodawcy często oferują szkolenia po pomyślnym zakończeniu okresu próbnego

Typowe wyniki

- Zatrudnienie na stanowisku asystenta lub stanowisku wymagającym średnich kwalifikacji
- Rekomendacja dotycząca dodatkowego szkolenia
- Określenie odpowiedniej ścieżki kwalifikacyjnej

Jest to najprostszy i najczęściej stosowany pierwszy krok dla nowych pracowników.

Uznawanie wcześniejszego wykształcenia i umiejętności

4.2 Egzaminy rzemieślnicze (certyfikaty czeladnicze i mistrzowskie)

W Polsce od dawna funkcjonuje system egzaminów rzemieślniczych, nadzorowany przez **izby rzemieślnicze**. System ten umożliwia pracownikom uzyskanie cenionych polskich certyfikatów zawodowych, nawet jeśli nie ukończyli oni formalnej edukacji w Polsce.

Dostępne certyfikaty

- **Świadectwo czeladnicze (Czeladnik)** – potwierdza kompetentne umiejętności praktyczne
- **Świadectwo mistrzowskie (Mistrz)** – zaawansowane uznanie doświadczenia i wiedzy teoretycznej

Dlaczego certyfikaty te są cenne

- Uznawane w całym kraju
- Cieszą się dużym zaufaniem pracodawców
- Często prowadzą do wyższych wynagrodzeń
- Umożliwiają rozpoczęcie działalności gospodarczej w niektórych zawodach
- Zapewniają polskie kwalifikacje nawet bez dokumentów szkolnych

Zawody najczęściej podlegające ocenie

- Murarstwo
- Malarstwo i dekoracja
- Stolarstwo
- Hydraulika
- Układanie płytek
- Pokrycia dachowe

Co obejmuje egzamin

- Test teoretyczny (często na poziomie podstawowym)
- Demonstracja umiejętności praktycznych
- Znajomość zasad bezpieczeństwa i organizacji pracy

Dla kogo ta ścieżka jest odpowiednia

Uchodźcy z dużym doświadczeniem w konkretnym zawodzie, którzy chcą uzyskać formalny certyfikat uznawany w Polsce.

Uznawanie wcześniejszego wykształcenia i umiejętności

4.3 Uznawanie zagranicznych kwalifikacji i dokumentów

Niektórzy uchodźcy przybywają z certyfikatami, dyplomami lub referencjami zawodowymi z krajów pochodzenia. W wielu przypadkach mogą one zostać zweryfikowane i uznane przez polskie instytucje.

Możliwe dokumenty

- Dyplomy szkół zawodowych
- Kwalifikacje techniczne
- Świadectwa szkoleniowe
- Dokumenty potwierdzające zatrudnienie lub listy referencyjne
- Świadectwa praktyk zawodowych

Na czym może polegać proces uznawania kwalifikacji

- Tłumaczenie dokumentów
- Weryfikacja przez organy oświatowe
- Ocena zgodności kwalifikacji z polskimi standardami
- Wydanie potwierdzenia lub dokumentu równoważności

Korzyści

- Szybszy dostęp do stanowisk wymagających wysokich kwalifikacji
- Możliwość bezpośredniego przystąpienia do zaawansowanych szkoleń
- Potwierdzenie statusu bez konieczności powtarzania szkolenia

Dla kogo ta ścieżka jest odpowiednia

Pracownicy, którzy mogą przedstawić oryginalne dokumenty lub kopie potwierdzające ich wykształcenie lub doświadczenie zawodowe.

Uznawanie wcześniejszego wykształcenia i umiejętności

4.4 Programy szkolenia zawodowego i podnoszenia kwalifikacji

Kiedy uchodźca nie posiada dokumentów lub kiedy jego wcześniejsze kwalifikacje nie mogą zostać formalnie uznane, nadal może zdobywać nowe umiejętności dzięki polskim ścieżkom szkolenia zawodowego.

Rodzaje dostępnych szkoleń

- Krótkie kursy praktyczne (np. układanie płytek, tynkowanie, podstawy hydrauliki)
- Dłuższe programy zawodowe w Branżowej Szkole lub ośrodkach szkoleniowych
- Kursy specjalistyczne, takie jak:
 - kursy elektryczne SEP (w celu uzyskania certyfikatu elektrycznego)
 - Licencje UDT na obsługę maszyn
 - Szkolenia z zakresu izolacji termicznej
 - Szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP)

Dlaczego ta ścieżka jest przydatna

- Nie są wymagane żadne wcześniejsze dokumenty
- Odpowiednia dla początkujących lub osób zmieniających zawód
- Prowadzi do uzyskania certyfikatów uznawanych w Polsce
- Często finansowane przez urzędy pracy (PUP) lub programy integracyjne
- Otworzy drzwi do lepiej płatnych stanowisk wymagających wyższych kwalifikacji

Gdzie dostępne są szkolenia

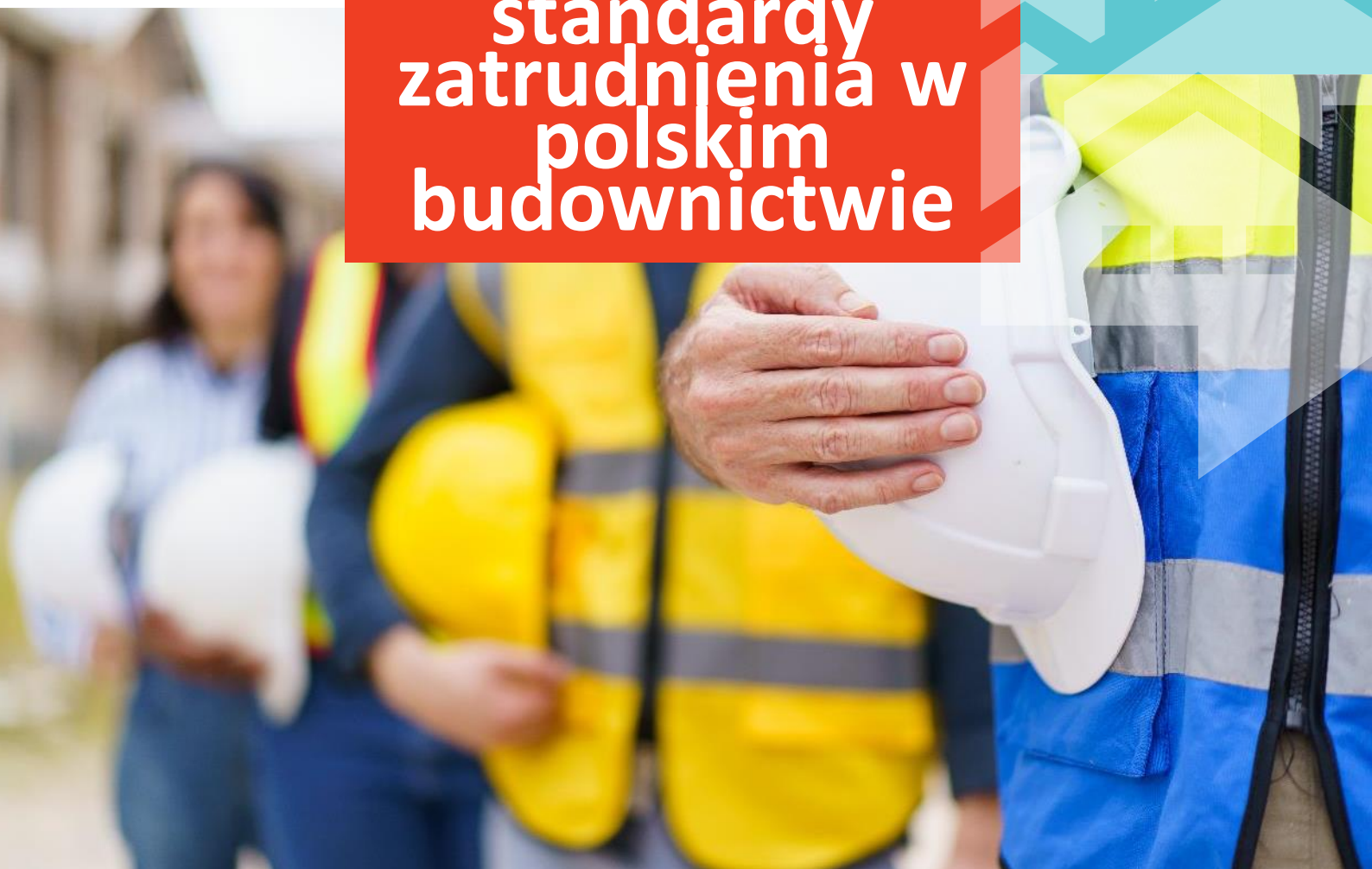
- Publiczne ośrodki szkoleniowe
- Szkoły zawodowe
- Prywatne akademie budowlane
- Programy urzędów pracy
- Kursy umiejętności wspierane przez organizacje pozarządowe

Dla kogo ta ścieżka jest odpowiednia

Każdy, kto chce nauczyć się nowego zawodu, podnieść swoje kwalifikacje lub przejść z pracy wymagającej niskich kwalifikacji do zawodu wymagającego wysokich kwalifikacji.

05

Bezpieczeństwo, prawa i standardy zatrudnienia w polskim budownictwie

Zrozumienie polskiego sektora budowlanego

Prace budowlane w Polsce podlegają surowym normom bezpieczeństwa i zatrudnienia, mającym na celu ochronę wszystkich pracowników, w tym uchodźców. Zrozumienie tych zasad pomaga osobom fizycznym zachować bezpieczeństwo, uniknąć wyzysku i podejmować świadome decyzje przy rozpoczynaniu pracy w tym sektorze i rozwoju kariery. W niniejszej sekcji wyjaśniono podstawowe wymagania, prawa pracownicze, rodzaje umów i normy, które powinni znać nowoprzybyli.

5.1 Obowiązkowe wymagania bezpieczeństwa

Bezpieczeństwo jest najwyższym priorytetem w budownictwie ze względu na fizyczny i techniczny charakter pracy. Wszyscy pracownicy muszą spełniać określone wymagania bezpieczeństwa przed wejściem na plac budowy.

Kluczowe elementy bezpieczeństwa

◆ Szkolenie BHP (bezpieczeństwo i higiena pracy)

Jest to obowiązkowe dla każdego pracownika. Szkolenie obejmuje:

- Bezpieczne użytkowanie narzędzi i sprzętu
- Rozpoznawanie zagrożeń w miejscu pracy
- Procedury bezpieczeństwa przeciwpożarowego
- Korzystanie ze środków ochrony indywidualnej (ŚOI)
- Procedury awaryjne
- Podstawowa wiedza z zakresu pierwszej pomocy
- Pracownicy muszą regularnie powtarzać to szkolenie.

◆ Badanie lekarskie

Lekarz musi potwierdzić, czy pracownik jest

fizycznie zdolny do bezpiecznego wykonywania swojej pracy. Obejmuje to:

- Ogólne badanie stanu zdrowia
- Badanie wzroku i słuchu
- Zezwolenie na podnoszenie ciężarów i wykonywanie zadań fizycznych
- Zezwolenie na **pracę na wysokości** (jeśli jest to wymagane w przypadku danego stanowiska)

◆ Środki ochrony indywidualnej (ŚOI)

Zapewniane bezpłatnie pracownikowi przez pracodawcę. Zazwyczaj obejmuje to:

- Kask ochronny
- Rękawice
- Obuwie ochronne
- Odzież o wysokiej widoczności
- Okulary ochronne
- Ochrona słuchu (jeśli wymagana)

◆ Wprowadzenie dotyczące konkretnego miejsca pracy

Każda budowa ma swoje własne zagrożenia. Przed rozpoczęciem pracy należy zapoznać się z instrukcjami dotyczącymi:

- Układu placu budowy i dróg dojazdowych
- Obszary zagrożenia
- Wyjściach awaryjnych
- dane kontaktowe przełożonego

Zrozumienie polskiego sektora budowlanego

5.2 Prawa i obowiązki pracowników

Uchodźcy pracujący w budownictwie mają takie same prawa jak pracownicy polscy. Zrozumienie tych praw jest niezbędne dla bezpiecznego i sprawiedliwego zatrudnienia.

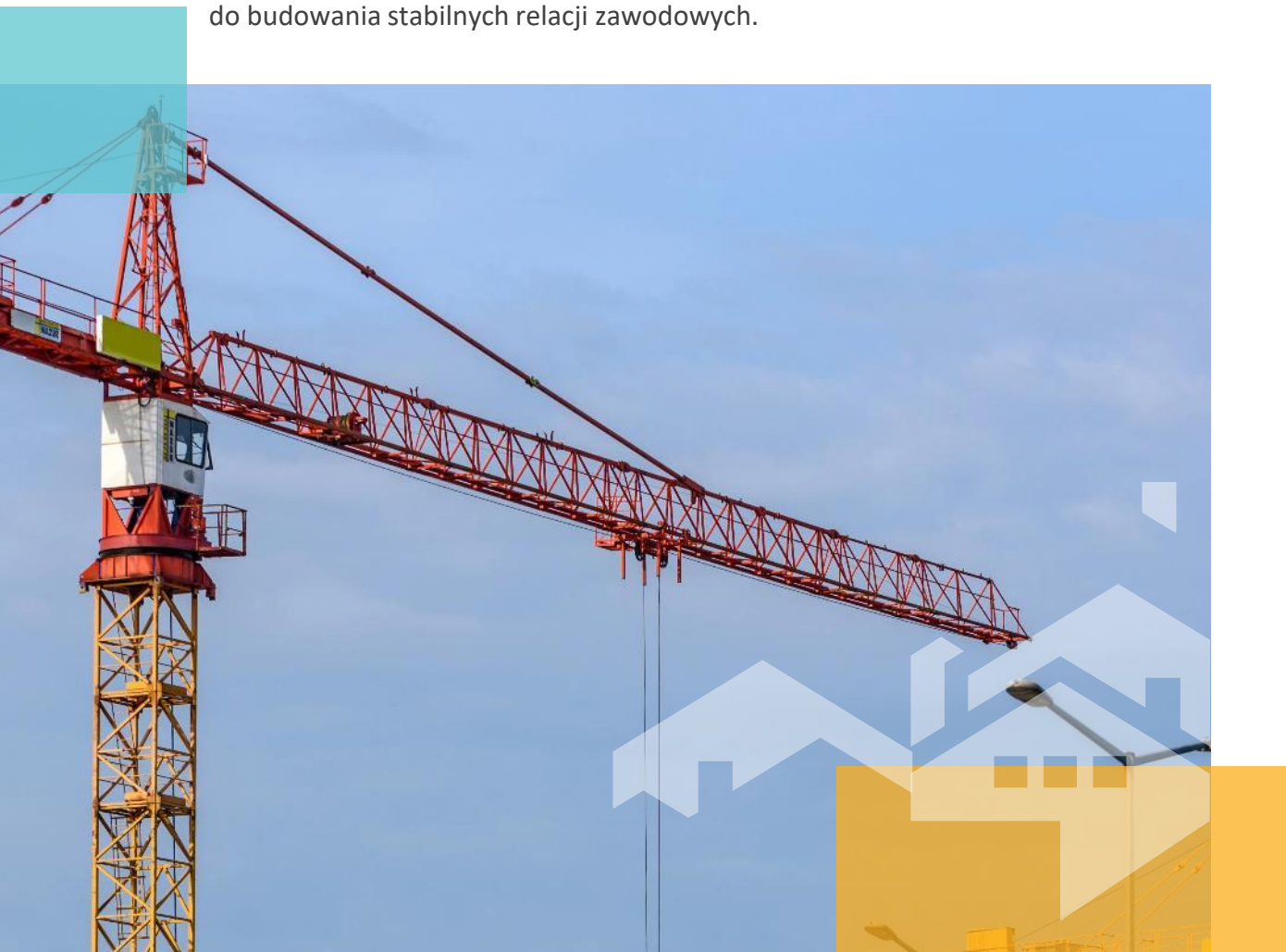
Prawa obejmują

- Prawo do pracy w bezpiecznych warunkach
- Prawo do szkolenia BHP i środków ochrony indywidualnej
- Prawo do przerywania pracy, jeśli warunki są niebezpieczne
- Otrzymywanie uzgodnionego wynagrodzenia
- Prawa do przerw w ciągu dnia pracy
- Otrzymywanie pisemnych informacji dotyczących stanowiska pracy i umowy
- Prawo do wynagrodzenia za urlop i wynagrodzenia za czas choroby (w przypadku *umowy o pracę*)

Obowiązki obejmują

- Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa obowiązujących na terenie zakładu pracy
- Prawdłowe stosowanie środków ochrony indywidualnej
- Zgłaszanie zagrożeń przełożonym
- Postępowanie zgodnie z instrukcjami kierowników zespołów
- Szacunek dla współpracowników i utrzymywanie dobrej komunikacji

Pracownicy, którzy rozumieją zarówno swoje prawa, jak i obowiązki, są lepiej przygotowani do budowania stabilnych relacji zawodowych.

Zrozumienie polskiego sektora budowlanego

5.3 Umowy o pracę i warunki wynagrodzenia

Zrozumienie polskich umów o pracę pomaga uchodźcom uniknąć nieporozumień i zapewnia im ochronę w miejscu pracy. W budownictwie stosowane są trzy główne rodzaje umów.

Rodzaj umowy	Opis	Poziom ochrony	Uwagi
Umowa o pracę	Standardowa umowa o pracę	★★★★★	Najlepsza opcja dla pracy długoterminowej; obejmuje urlop, wynagrodzenie za czas choroby, zasady dotyczące nadgodzin
Umowa zlecenie	Umowa o świadczenie usług	★★★	Zapewnia elastyczność, ale mniejszą ochronę; powszechna w budownictwie
Umowa o dzieło	Umowa na wykonanie określonego zadania	★	Zazwyczaj nieodpowiednia dla branży budowlanej; ograniczona ochrona

Ważne kwestie

- Umowy powinny być sporządzane **na piśmie**, najlepiej przed rozpoczęciem pracy.
- Pracownicy powinni otrzymać jasne informacje na temat wynagrodzenia, godzin pracy i obowiązków.
- Pracodawcy muszą zarejestrować pracowników w systemie ubezpieczeń społecznych, w zależności od rodzaju umowy.
- Wynagrodzenie jest często wypłacane według stawki godzinowej, ale może obejmować premie za wyniki lub pracę w trudnych warunkach.

Dobre praktyki dotyczące uchodźców

- Poproś o pisemną umowę, a nie ustną.
- Zachowaj kopie odcinków wypłaty i rejestrów obecności.
- Nie akceptuj niebezpiecznych warunków pracy, nawet jeśli jesteś pod presją.

Zrozumienie polskiego sektora budowlanego

5.2 Prawa i obowiązki pracowników

Uchodźcy pracujący w budownictwie mają takie same prawa jak pracownicy polscy. Zrozumienie tych praw jest niezbędne dla bezpiecznego i sprawiedliwego zatrudnienia.

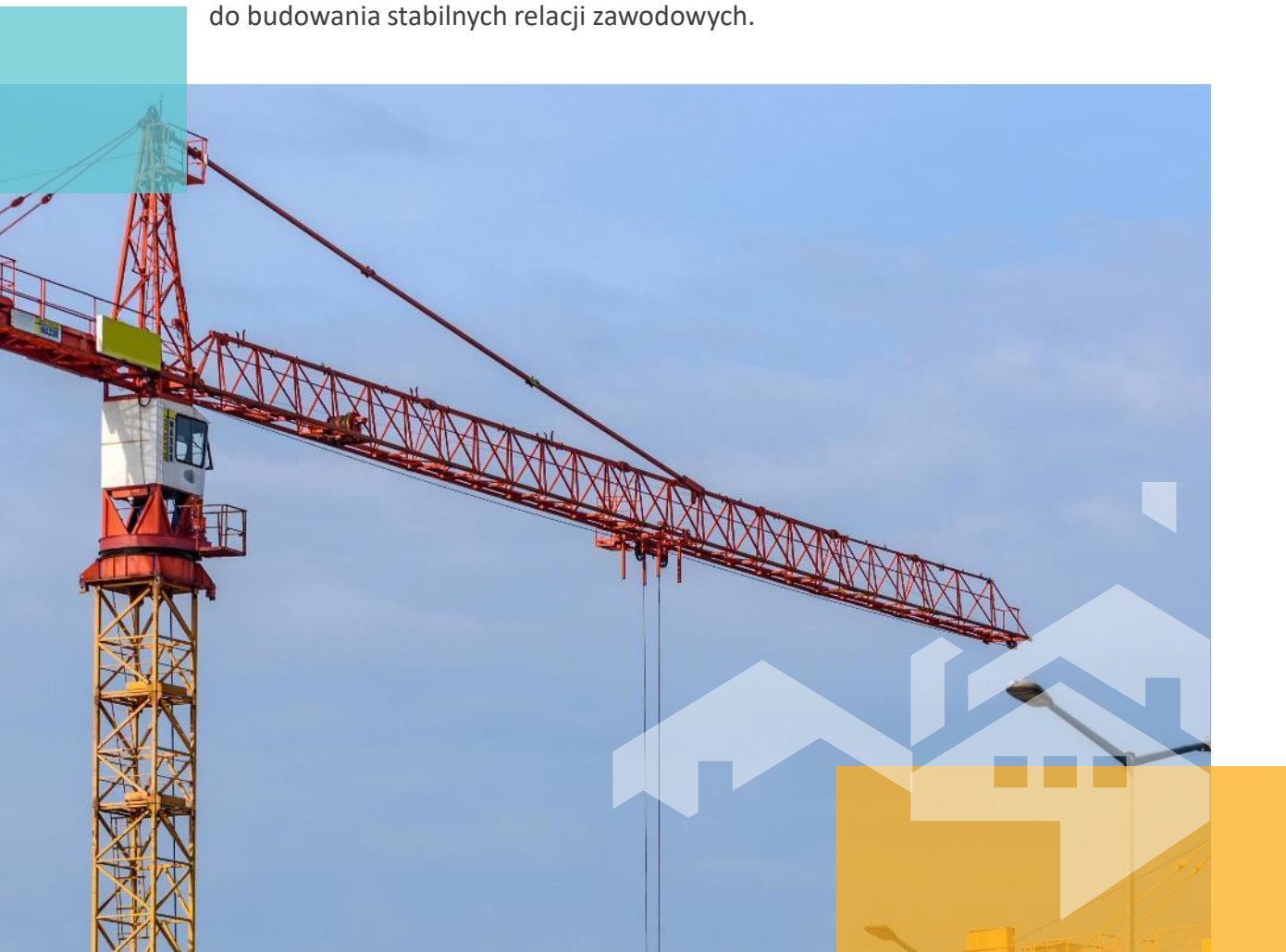
Prawa obejmują

- Prawo do pracy w bezpiecznych warunkach
- Prawo do szkolenia BHP i środków ochrony indywidualnej
- Prawo do przerywania pracy, jeśli warunki są niebezpieczne
- Otrzymywanie uzgodnionego wynagrodzenia
- Prawa do przerw w ciągu dnia pracy
- Otrzymywanie pisemnych informacji dotyczących stanowiska pracy i umowy
- Prawo do wynagrodzenia za urlop i wynagrodzenia za czas choroby (w przypadku *umowy o pracę*)

Obowiązki obejmują

- Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa obowiązujących na terenie zakładu pracy
- Prawdłowe stosowanie środków ochrony indywidualnej
- Zgłaszanie zagrożeń przełożonym
- Postępowanie zgodnie z instrukcjami kierowników zespołów
- Szacunek dla współpracowników i utrzymywanie dobrej komunikacji

Pracownicy, którzy rozumieją zarówno swoje prawa, jak i obowiązki, są lepiej przygotowani do budowania stabilnych relacji zawodowych.

Zrozumieć polski sektor budowlany

5.4 Czego można się spodziewać na polskiej budowie

Place budowy w Polsce mogą różnić się wielkością, atmosferą i organizacją. Niektóre to małe ekipy remontowe pracujące w prywatnych domach, inne to duże projekty zatrudniające setki pracowników. Uchodźcy mogą spodziewać się następujących rzeczy:

◆ Struktura zespołu

Większość zespołów składa się z:

- Kierownika budowy
- Brygadzystę lub kierownika
- Wykwalifikowanych pracowników
- Pomocników
- Robotników

Uchodźcy mogą rozpocząć pracę jako robotnicy lub pomocnicy, a następnie przejść do pełnienia funkcji wykwalifikowanych pracowników.

◆ Język i komunikacja

- Podstawowa znajomość języka polskiego jest pomocna dla bezpieczeństwa i pracy zespołowej
- Wiele zespołów składa się z pracowników z Ukrainy, Białorusi, Gruzji i Azji Środkowej
- W ruchliwych miejscach pracy często stosuje się proste instrukcje
- Często stosowana jest komunikacja wizualna (sygnały ręczne, demonstracje)

◆ Typowe warunki pracy

- Wczesne godziny rozpoczęcia pracy (często 7:00 lub 8:00)
- Praca na zewnątrz w zmiennych warunkach pogodowych
- Zadania fizyczne, takie jak podnoszenie, przenoszenie i sprzątanie
- Połączenie cichych i hałaśliwych środowisk
- Przerwy w trakcie zmiany na posiłek i odpoczynek

◆ Kultura miejsca pracy

Od pracowników oczekuje się zazwyczaj:

- Bycia punktualnymi
- Pracować wydajnie przez całą zmianę
- Wykazywali inicjatywę, gdy jest to możliwe
- Wspierali członków zespołu
- Przestrzegania zasad bezpieczeństwa

◆ Możliwości rozwoju

- Przejście od pomocnika → pracownika półwykwalifikowanego → pracownika wykwalifikowanego
- Uzyskanie certyfikatów uprawniających do obsługi maszyn lub wykonywania zadań technicznych
- Budowanie zaufania wśród przełożonych
- Poszerzanie znajomości języka polskiego
- Zdawanie egzaminów zawodowych lub rzemieślniczych

Uchodźcy, którzy wykazują motywację i rzetelność, często szybko awansują w polskim środowisku budowlanym.

06

Wyzwania stojące przed uchodźcami i praktyczne rozwiązania

6. Wyzwania stojące przed uchodźcami i praktyczne rozwiązania

Wejście na nowy rynek pracy rzadko jest proste, a uchodźcy napotykają szereg wyjątkowych barier, gdy dołączają do sektora budowlanego w Polsce. Wiele z tych wyzwań dotyczy języka, dokumentacji, oczekiwań w miejscu pracy i integracji. W tej sekcji omówiono kluczowe trudności i zaproponowano praktyczne, realistyczne rozwiązania, które pomogą uchodźcom odnieść sukces i zachować bezpieczeństwo w miejscu pracy.

6.1 Bariery językowe i wyzwania związane z komunikacją

Język jest jedną z największych barier dla uchodźców wchodzących do tego sektora. Praca na budowie w dużym stopniu opiera się na jasnych instrukcjach, ostrzeżeniach dotyczących bezpieczeństwa i pracy zespołowej. Trudności w zrozumieniu lub przekazaniu informacji mogą wpływać na bezpieczeństwo, pewność siebie i wydajność pracy.

Typowe wyzwania

- Trudności w zrozumieniu terminów technicznych lub instrukcji bezpieczeństwa
- Ograniczona zdolność do komunikowania obaw lub zgłaszania zagrożeń
- Zmniejszona pewność siebie podczas zadawania pytań lub proszenia o wyjaśnienia
- Nieporozumienia z przełożonymi lub współpracownikami

Praktyczne rozwiązania

- **Kursy języka polskiego dostosowane do specyfiki miejsca pracy**, skupiające się na narzędziach, materiałach, słownictwie związanym z bezpieczeństwem i codziennej komunikacji
- **Dwujęzyczne materiały wprowadzające** dostarczane przez pracodawców
- **Systemy partnerskie, w ramach których** nowi pracownicy są przydzielani do bardziej doświadczonych współpracowników mówiących w ich języku
- **Pomoce wizualne**, takie jak diagramy, kodowanie kolorami, etykiety i demonstracje, aby zmniejszyć zależność od instrukcji ustnych
- Zachęcanie przełożonych do **mówienia powoli**, udzielania krótkich instrukcji i sprawdzania zrozumienia

Dlaczego ma to znaczenie

Lepsza komunikacja zwiększa bezpieczeństwo, buduje zaufanie do pracodawców i stwarza pracownikom możliwości awansu na stanowiska wymagające wysokich kwalifikacji.

Wyzwania stojące przed uchodźcami i praktyczne rozwiązania

6.2 Brak dokumentów i uznania kwalifikacji

Wielu uchodźców nie jest w stanie przedstawić oficjalnych certyfikatów lub dowodów potwierdzających wcześniejsze doświadczenie zawodowe. Może to utrudniać im dostęp do stanowisk wymagających wysokich kwalifikacji, nawet jeśli posiadają oni duże umiejętności praktyczne.

Typowe wyzwania

- Brak dyplomów, referencji zawodowych lub certyfikatów szkoleniowych
- Kwalifikacje zagraniczne nieuznawane bezpośrednio w Polsce
- Trudności w wykazaniu doświadczenia pracodawcom
- Niejasności dotyczące polskiego systemu szkoleń i certyfikacji

Praktyczne rozwiązania

- **Praktyczna ocena umiejętności** u pracodawców (dni próbne, testy oparte na narzędziach)
- **Egzaminy rzemieślnicze**, które dają uznawane w Polsce certyfikaty oparte na wiedzy praktycznej
- **Wsparcie** w zakresie **tłumaczenia** wszelkich dostępnych dokumentów
- **Spotkania informacyjne** wyjaśniające, jak działa polski system kwalifikacji
- **Indywidualne doradztwo zawodowe** ze strony pracowników VET, pomagające uchodźcom w wyborze ścieżki certyfikacji

Dlaczego ma to znaczenie

Wspieranie uchodźców w walidacji ich umiejętności pomaga im znaleźć lepiej płatną pracę, zmniejsza frustrację i daje pracodawcom pewność co do umiejętności pracowników.

Wyzwania stojące przed uchodźcami i praktyczne rozwiązania

6.3 Nieznajomość kultury pracy, oczekiwań i praw

Rozpoczęcie pracy w nowym kraju często wiąże się z koniecznością dostosowania się do innych norm i oczekiwań obowiązujących w miejscu pracy. Polskie place budowy mogą różnić się od tych w kraju pochodzenia uchodźcy pod względem stylu komunikacji, godzin pracy, zasad bezpieczeństwa i struktury zarządzania.

Typowe wyzwania

- Niepewność co do praw i obowiązków
- Trudności w zrozumieniu umów o pracę
- Różnice w oczekiwaniach dotyczących punktualności i organizacji
- Ograniczona świadomość obowiązków związanych z bezpieczeństwem
- Nerwowość związana z zadawaniem pytań lub zgłaszaniem wątpliwości

Praktyczne rozwiązania

- **Jasne wyjaśnienia** dotyczące rodzajów umów, systemów wynagrodzeń i podstawowych praw przed rozpoczęciem zatrudnienia
- **Sesje wprowadzające** dla uchodźców skupiające się na kulturze miejsca pracy i oczekiwaniach
- **Przetłumaczone przewodniki lub materiały wizualne** wyjaśniające powszechne zasady obowiązujące w miejscu pracy
- **Programy mentorskie** oferowane przez pracodawców, organizacje pozarządowe lub instytucje kształcenia i szkolenia zawodowego
- Zachęcanie pracodawców do udzielania **ustrukturyzowanych informacji zwrotnych** w pierwszych tygodniach pracy

Dlaczego ma to znaczenie

Jasne zrozumienie oczekiwań w miejscu pracy pomaga pracownikom szybciej się dostosować, poprawia retencję i

Wyzwania stojące przed uchodźcami i praktyczne rozwiązania

6.4 Praktyczne i osobiste wyzwania wpływające na stabilność zatrudnienia

Uchodźcy mogą napotykać dodatkowe wyzwania poza miejscem pracy, które wpływają na ich zdolność do utrzymania zatrudnienia lub uczestnictwa w szkoleniach.

Typowe wyzwania

- Niestabilne lub tymczasowe warunki mieszkaniowe
- Trudności z transportem do miejsca pracy
- Obowiązki związane z opieką nad dziećmi
- Presja finansowa wymagająca natychmiastowego uzyskania dochodu
- Stres, trauma lub problemy zdrowotne
- Częste zmiany statusu prawnego lub miejsca zamieszkania

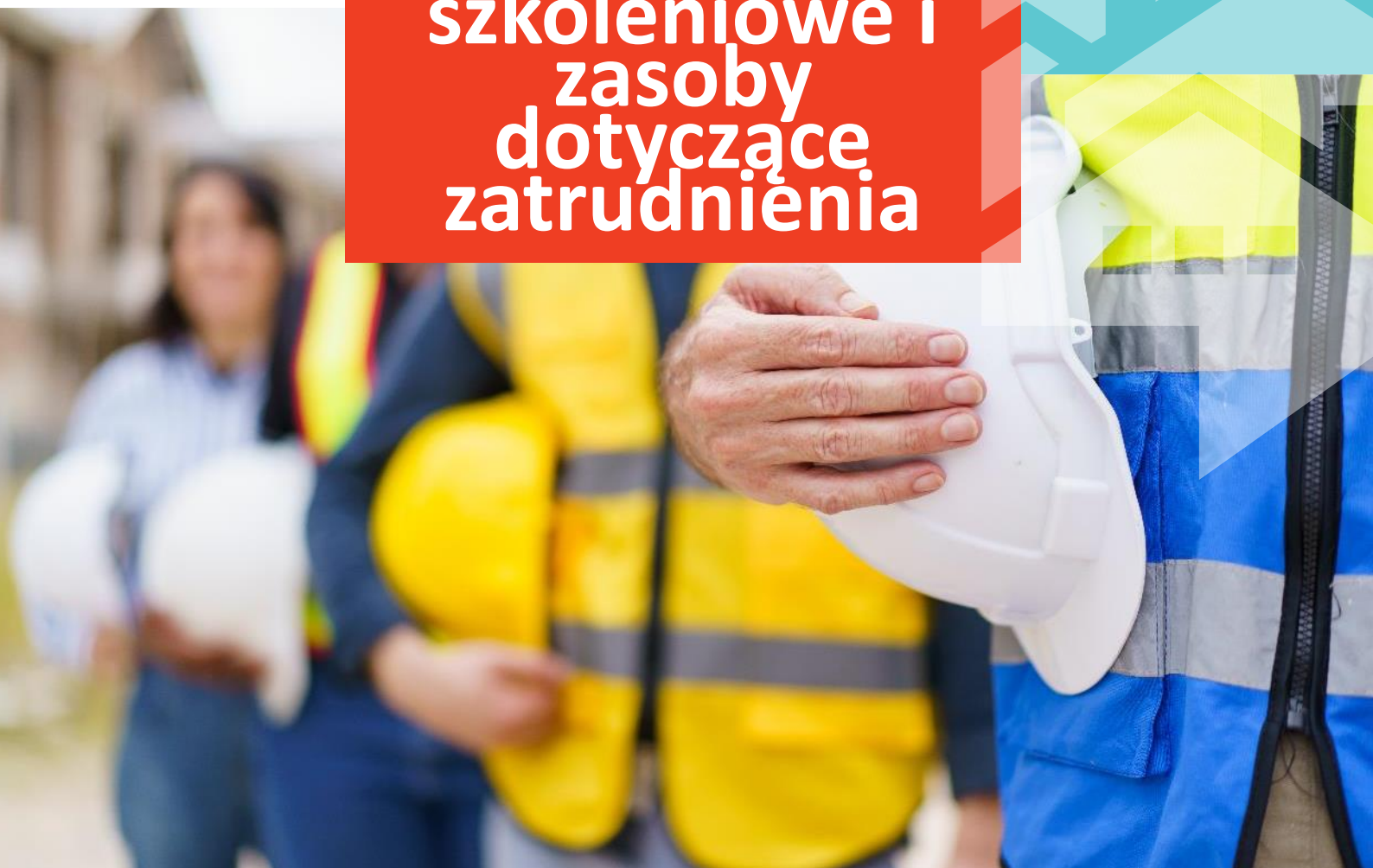
Praktyczne rozwiązania

- **Pomoc w transporcie**, np. organizacja wspólnych dojazdów lub dofinansowanie kosztów podróży
- **Elastyczne harmonogramy szkoleń** lub zajęcia wieczorowe, jeśli to możliwe
- **Informacje na temat usług opieki nad dziećmi**, świadczeń socjalnych lub programów wsparcia
- **Ścisła współpraca** między pracodawcami, organizacjami pozarządowymi i lokalnymi urzędami pracy
- Dostęp do **usług zdrowotnych**, w tym wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego
- Zachęcanie do realistycznych planów rozwoju, które zapewniają równowagę między pracą, szkoleniami i obowiązkami osobistymi

Dlaczego ma to znaczenie

Zajęcie się tymi praktycznymi barierami pomaga uchodźcom utrzymać stałe zatrudnienie i zmniejsza liczbę osób przedwcześnie rezygnujących z pracy lub programów szkoleniowych.

Usługi wsparcia,
możliwości
szkoleniowe i
zasoby
dotyczące
zatrudnienia

7. Usługi wsparcia, możliwości szkoleniowe i zasoby dotyczące zatrudnienia

Uchodźcy rozpoczynający pracę w polskim sektorze budowlanym mają dostęp do szerokiej sieci usług wsparcia, programów szkoleniowych i zasobów dotyczących zatrudnienia. Usługi te pomagają osobom fizycznym w znalezieniu pracy, nabyciu nowych umiejętności, zrozumieniu przysługujących im praw i integracji w miejscu pracy. W niniejszej sekcji przedstawiono najważniejsze źródła pomocy dostępne w całej Polsce.

7.1 Publiczne służby zatrudnienia (Powiatowy Urząd Pracy – PUP)

Lokalne urzędy pracy (*Powiatowe Urzędy Pracy*) są jednym z głównych źródeł bezpłatnego wsparcia dla uchodźców poszukujących pracy lub szkoleń w budownictwie. Każda dzielnica w Polsce ma swój własny urząd, a usługi są dostępne dla wszystkich legalnie przebywających osób poszukujących pracy.

Co oferuje PUP

- **Dopasowanie ofert pracy i wolnych stanowisk** dla początkujących i wykwalifikowanych pracowników budowlanych
- **Finansowanie kursów zawodowych**, w tym hydrauliki, murarstwa, podstaw elektryki i obsługi maszyn
- **Doradztwo zawodowe i poradnictwo** dostosowane do indywidualnych umiejętności i doświadczenia
- **Wsparcie w uzyskaniu kwalifikacji**, takich jak egzaminy rzemieślnicze lub szkolenia z zakresu bezpieczeństwa
- **Warsztaty**, w tym przygotowanie CV i ćwiczenia z rozmów kwalifikacyjnych

Jak uzyskać dostęp do usług

- Zarejestruj się osobiście w lokalnym biurze, przedstawiając dokument tożsamości i dokumenty potwierdzające legalny pobyt
- Zostanie Ci przydzielony doradca zawodowy, który pomoże Ci w wyborze dostępnych możliwości

Przydatny link

Gdzie znaleźć lokalne biuro: <https://psz.praca.gov.pl>

Usługi wsparcia, możliwości szkoleniowe i zasoby dotyczące zatrudnienia

7.2 Organizacje pozarządowe i społeczne wspierające uchodźców

Organizacje pozarządowe w całej Polsce zapewniają uchodźcom praktyczną pomoc, która pomaga im przygotować się do pracy w budownictwie. Wsparcie jest dostępne w wielu językach i często obejmuje spersonalizowane doradztwo.

Rodzaje dostępnego wsparcia

- Porady prawne dotyczące zatrudnienia i statusu pobytu
- Pomoc w zrozumieniu umów i praw pracowniczych
- Kursy języka polskiego na poziomie początkującym i średnio zaawansowanym
- Pomoc w poszukiwaniu pracy i skierowania
- Usługi w zakresie zdrowia psychicznego i wsparcia społecznego
- Warsztaty dotyczące kultury pracy i komunikacji

Najważniejsze organizacje zapewniające wsparcie

- **Caritas Polska** – pomoc humanitarna, pomoc językowa, doradztwo zawodowe <https://caritas.pl>
- **Polskie Forum Migracyjne** – doradztwo zawodowe, wsparcie psychologiczne, warsztaty integracyjne <https://forummigracyjne.org>
- **Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji (IOM) – Polska** – wsparcie w zakresie zatrudnienia, porady prawne, działania społeczne <https://poland.iom.int>
- **Lokalne organizacje pozarządowe w dużych miastach** oferujące szkolenia, tłumaczenia i pomoc w znalezieniu pracy

Organizacje te często współpracują z pracodawcami, ośrodkami kształcenia i szkolenia zawodowego oraz służbami publicznymi w celu zapewnienia skoordynowanego wsparcia.

Usługi wsparcia, możliwości szkoleniowe i zasoby dotyczące zatrudnienia

7.3 Ośrodki szkolenia zawodowego i kursy budowlane

Dostęp do wysokiej jakości szkoleń ma zasadnicze znaczenie dla uchodźców, którzy chcą przejść od stanowisk na poziomie podstawowym do stanowisk wymagających kwalifikacji w budownictwie. Polski system szkoleniowy oferuje kilka ścieżek zdobywania wiedzy technicznej i uznawanych kwalifikacji.

Opcje szkoleniowe

- **Krótkie praktyczne kursy** z zakresu tynkowania, układania płytek, stolarstwa, izolacji, podstaw hydrauliki i malowania
- **Pełne programy zawodowe** w *Branżowej Szkole* lub ośrodkach kształcenia dorosłych
- **Specjalistyczne kursy certyfikacyjne**, w tym:
 - uprawnienia elektryczne SEP
 - Uprawnienia UDT do obsługi maszyn
 - Kursy z zakresu instalacji energii odnawialnej
 - Szkolenia z zakresu izolacji termicznej i efektywności energetycznej
- Kursy z zakresu **bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP)**

Kto może się zapisać

Uchodźcy przebywający legalnie w Polsce mogą przystąpić do większości programów, a wiele z nich jest dostępnych bezpłatnie za pośrednictwem urzędów pracy lub partnerstw organizacji pozarządowych.

Gdzie znaleźć szkolenia

- Publiczne ośrodki szkolenia zawodowego
- Prywatne akademie budowlane
- Lokalne urzędy pracy (często finansują kursy)
- Krajowa platforma kwalifikacji: <https://kwalifikacje.gov.pl>

Szkolenia pomagają uchodźcom budować pewność siebie, uzyskać formalne uznanie i uzyskać dostęp do lepiej płatnych stanowisk.

Usługi wsparcia, możliwości szkoleniowe i zasoby dotyczące zatrudnienia

7.4 Platformy poszukiwania pracy i kanały zatrudnienia

Uchodźcy poszukujący pracy w budownictwie w Polsce mogą korzystać z różnych platform pracy, agencji rekrutacyjnych i sieci społecznościowych. Wiedza o tym, gdzie szukać, zwiększa szanse na znalezienie bezpiecznego, legalnego zatrudnienia.

Główne internetowe platformy z ofertami pracy

- **Pracuj.pl** – ogólne oferty pracy, w tym dla wykwalifikowanych pracowników <https://www.pracuj.pl>
- **OLX Praca** – popularna platforma z ofertami pracy dla osób bez doświadczenia i na stanowiska fizyczne <https://www.olx.pl/praca>
- **Praca.pl** – oferty pracy w budownictwie i zawodach technicznych <https://www.praca.pl>
- **Praca dla Ukraińców** – skupia się na ofertach dla osób mówiących po ukraińsku [Pracadlaukrainy.pl](https://pracadlaukrainy.pl) – <https://pracadlaukrainy.pl/>

Inne pomocne kanały rekrutacyjne

- Agencje rekrutacyjne specjalizujące się w budownictwie
- Grupy społecznościowe na Telegramie, WhatsApp i Viber wykorzystywane przez pracowników migrujących
- Lokalne firmy budowlane zatrudniające bezpośrednio
- Rekomendacje od organizacji pozarządowych, mentorów i ośrodków szkoleniowych

Dobre praktyki dotyczące bezpiecznego poszukiwania pracy

- Zawsze proś o **pisemną umowę**
- Unikaj ofert wymagających przedpłaty
- Sprawdź dane rejestracyjne firmy
- Przed rozpoczęciem pracy potwierdź wysokość wynagrodzenia, godziny pracy i zakres obowiązków
- Upewnij się, że pracodawca zapewnia szkolenia BHP i badania lekarskie

Te kroki pomogą uchodźcom znaleźć legalną pracę i uniknąć niebezpiecznych lub nielegalnych sytuacji zatrudnienia.

www.welcomeworkproject.eu

Śledź naszą podróż

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them. 2023-2-PL01-KA220-VET-000183170